

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Rozmowa z **Andrzem Pilotem**, prezesem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Przełom w ochronie powietrza

► **Nowy Górnik: Coraz więcej osób nosi maski antysmogowe, ale mijający rok wydaje się lepszy dla jakości powietrza. Jak pan ocenia realizację zadań w tym zakresie?**

ANDRZEJ PILOT: 2017 rok jest przełomowy w walce z niską emisją, ponieważ złamano wiele barier formalnoprawnych. A stało się to dzięki uchwale antysmogowej przegłosowanej przez Sejmik Województwa Śląskiego oraz rozporządzeniu ministra energii.

Wcześniej brakowało takich rozstrzygnięć systemowych. Rozporządzenie ma kapitalne znaczenie, bo pozwala określać minimalne wymogi dla paliw i kotłów oraz daje samorządom prawo decydowania, czym mieszkańcy mogą palić w domowych piecach. Za regulacjami prawnymi już poszły konkretne przedsięwzięcia. Polska Grupa Górnicza przestała wprowadzać do obrotu rynkowego muły i flotokonzentraty, czyli nie można już ich kupić dla sektora komunalno-bytowego. Cieszy mnie, że dzięki wsparciu arcybiskupa Wiktora Skworca kampania informacyjna o szkodliwości smogu dociera do mieszkańców regionu.

W mijającym roku WFOŚiGW uzyskał nowe narzędzia wsparcia inicjatyw antysmogowych. W poprzednich latach nasze programy ograniczenia niskiej emisji były adresowane do samorządów gminnych. Z dofinansowania w latach 2003–2016 roku skorzystało 81 gmin, czyli prawie połowa w województwie śląskim. Teraz mamy możliwość wsparcia samorządów i osób fizycznych. Gdy w 2015 roku rozpoczęliśmy pilotażowo program wymiany

„kopciuchów” na nowoczesne kotły, wpłynęło 1,5 tys. wniosków. W tym roku do programu SMOG STOP zgłoszono prawie 5 tys. wniosków. Z tego 800 beneficjentów otrzymało już dofinansowanie, a kolejnych 3 tys. poprawnie przygotowanych wniosków czeka na decyzję naszej rady nadzorczej dotyczącą planu finansowego na 2018 rok. Na finalizację wszystkich prawidłowo złożonych w tym roku wniosków potrzeba około 13 mln złotych.

► **Program SMOG STOP jest tegorocznym szlagerem w ochronie środowiska w regionie śląsko-dąbrowskim, ale niektórzy mieszkańcy są rozczarowani odmową dofinansowania wymiany starych pieców na nowe, gdy wynikało to z awarii „kopciuchów”. Czy właścicielom domów jednorodzinnych, zmuszonych awariami kotłów do dużych wydatków, nie można pomóc?**

– Regulacje nie przewidują systemu awaryjnej wymiany kotłów. Tu chodzi o pieniądze publiczne i zasady muszą być równe dla wszystkich. Nie może być dywagacji, czy to była faktycznie awaria czy próba wypchnięcia z programu już zakwalifikowanych wniosków. Wszystkie nasze programy muszą być transparentne. W tym roku około 26 mln złotych kierujemy do gmin na zwalczanie niskiej emisji w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji oraz 4,2 mln złotych na dofinansowanie wymiany starych pieców, tzw. „kopciuchów”, w ramach naszego programu SMOG STOP.

► **Bez pośrednictwa gmin możecie wspierać mieszkańców, ale to chyba wymaga zmiany struktury organizacyjnej WFOŚiGW?**

– Te zmiany już zostały dokonane. Utworzyliśmy zespół do spraw obsługi klientów indywidualnych, mamy doradców energetycznych pomagających w przygotowaniu i złożeniu wniosków. W maju, gdy rozpoczęliśmy nabór do programu SMOG STOP, pod naszą siedzibą w Katowicach stała około trzystumetrowa kolejka ludzi, którzy nie wiedzieli, że kolejność składania dokumentów nie ma znaczenia. Zareagowaliśmy błyskawicznie, na zasadzie „wszystkie ręce na pokład”, i uruchomiliśmy wtedy 17 stanowisk przyjmowania wniosków.

Sukcesem w mijającym roku jest także uruchomienie linii kredytowej. Podpisaliśmy umowy z Bankiem Ochrony Środowiska i Krakowskim Bankiem Spółdzielczym. W ramach współpracy banki będą udzielały preferencyjnych pożyczek połączonych z drobnym dofinansowaniem. Pożyczki te są przeznaczone dla klientów indywidualnych i wspólnot mieszkaniowych. Dzięki nim pożyczkobiorca będzie mógł między innymi przeprowadzić termomodernizację budynku mieszkalnego, wymienić źródło ciepła czy dokonać przyłączenia do sieci ciepłowniczej. Na obsługę linii kredytowej Fundusz przeznaczył 8 mln złotych, które stanowią wkład do pożyczki, oraz 1,6 mln złotych na wsparcie dofinansowaniem.

► **Walkę o czyste powietrze dla województwa śląskiego wspierają także programy unijne. Kim są liderzy tych programów?**

– TAURON Ciepło otrzyma ponad 141 mln złotych unijnych funduszy na modernizację 855 węzłów cieplnych i prawie 100 kilometrów sieci ciepłowniczej w Będzinie,

Chorzowie, Dąbrowie Górniczej, Katowicach, Sosnowcu, Czeladzi, Siemianowicach Śląskich i Świętochłowicach. Podpisaliśmy 14 umów z tą firmą na dofinansowanie projektów efektywnej dystrybucji ciepła w ramach Programu Likwidacji Niskiej Emisji, czyli Działania 1.7 „Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020. Unijne środki przyczynią się do ograniczenia emisji szkodliwych substancji także w mniejszych zakładach, m.in. w Łaziskach i bytomskim PEC. Łącznie 27 projektów ma zapewnione dofinansowanie z Działania 1.7 na kwotę 556 mln złotych.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko wspiera również działania mające na celu termomodernizację budynków, dzięki czemu poprawia się efektywność energetyczna. Głównymi beneficjentami są spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty. 90 projektów otrzymało wsparcie na łączną kwotę 163 mln złotych, w tym 105 mln złotych to pieniądze z Unii Europejskiej. W ramach tego działania w tym roku rozstrzygnęliśmy już trzy konkursy, zamknięcie czwartego zaplanowaliśmy na 29 grudnia.

Dofinansowanie projektów połączone jest z pożyczką, przy czym premia termomodernizacyjna wynosi od 25 do 45 proc. Gmina Piekary Śląskie w swojej wieloletniej prognozie finansowej zabezpieczyła 50 mln złotych właśnie na wkład własny i spłatę pożyczki na termomodernizację 74 budynków wspólnot mieszkaniowych. W ramach tego programu wsparcie Funduszu zagwarantowano dla 90 wniosków, w tym aż 74 z Piekar Śląskich.

Rozmawiała: JOLANTA TALARCZYK

WFOŚiGW wspiera edukację ekologiczną

Zielone Pracownie integrują pokolenia

95 szkół w województwie śląskim otrzymało w ostatnich trzech latach pieniądze z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na poprawę warunków edukacji ekologicznej. Dzięki innowacyjnym konkursom powstało 95 świetnie wyposażonych Zielonych Pracowni, które służą nie tylko uczniom, ale także ich rodzicom oraz coraz częściej seniorom.

– Gdy rozpoczynaliśmy projekt dotyczący Zielonych Pracowni, nie sądziliśmy, że odbiór społeczny będzie tak duży. Okazało się, że już na wstępnym etapie przygotowania do naszych konkursów lokalne społeczności integrują się, żeby opracować dobry projekt i uzyskać dotację na jego realizację. To wymaga zaangażowania nauczycieli i rady rodziców oraz ich współpracy z samorządami. Przy realizacji zwycięskich w konkursie projektów pomagają rodzice uczniów. A później z różnorodnych zajęć i spotkań organizowanych w nowoczesnych Zielonych Pracowniach korzystają ludzie w różnym wieku, ponieważ służą one nie tylko uczniom. Szczególnie nas cieszy, że w wielu szkołach udało się wyposażyć pracownię, wyprzedzając wejście w życie reformy oświaty

do tych szkół, które nie były przygotowane organizacyjnie do nauczania biologii, geografii, chemii czy fizyki – mówi Andrzej Pilot, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

W konkursach prowadzonych w ramach programu edukacji ekologicznej WFOŚiGW w Katowicach szkoły mogą wygrać nagrody rzeczowe i finansowe. Zainteresowanie tą specyficzną rywalizacją rośnie. W pierwszej edycji konkursów Zielona Pracownia wpłynęło 50 wniosków, w drugiej było ich 100, a w trzeciej – rozstrzygniętej wiosną 2017 roku – aż 160. Wsparcie dla 95 szkół przekroczyło 3,2 mln złotych, w tym w formie dotacji 2,8 mln złotych.

– Uczestnicząc w uroczystych otwarciach Zielonych Pracowni, przekonałem się, że przełamują one stereotyp nauczyciel – książka – uczeń. Te pracownie mają multimedialne tablice, kamery, mikroskopy, laptopy z nowoczesnym oprogramowaniem i wiele innych urządzeń do efektywnego przekazywania wiedzy. Służą nie tylko do nauki biologii, ekologii, ale także chemii, fizyki, geografii i geologii. Można w nich nowoczesnymi, interaktywnymi metodami prezentować różne zagadnienia znajdujące się w podstawie programowej i nie tylko – dodaje prezes WFOŚiGW. (TAL)

Pierwsza w Żywcu ekopracownia powstała w Szkole Podstawowej nr 3 – nauka w takiej sali jest przyjemnością